

Данные об авторе

Колодийчук Анатолий Владимирович,

к.э.н., доцент, Ужгородский торгово-экономический институт Киевского национального торгово-экономического университета
e-mail: info@utei-knteu.org.ua

Data about author

Anatoly Kolodiychuk,

PhD, Associate Professor of Uzhgorod Trade and Economic Institute of the Kyiv National Trade and Economic University
e-mail: info@utei-knteu.org.ua

DOI: 10.5281/zenodo.2581215
КОРОБСЬКА А.О.

Нормативна грошова оцінка земель як інструмент регуляторної політики у сфері використання земельних ресурсів

Предметом дослідження є методологічні аспекти дослідження нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення – як інструменту регуляторної політики.

Метою дослідження є визначення змісту нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення.

Методи дослідження. У роботі використана сукупність наукових методів і підходів, у тому числі системний, історичний, логічний, кореляційно-регресійного аналізу, що дозволило забезпечити концептуальну єдність дослідження.

Результати роботи. У статті обґрунтовано необхідність нормативної грошової оцінки земель як інструменту державної регуляторної політики у сфері використання земельних ресурсів.

Галузь застосування результатів. Система наук із сімейства галузі державного регулювання, широке коло методологічних аспектів соціально-економічних наук з проблем забезпечення раціонального використання земельних ресурсів.

Висновки. Основні підсумки дослідження, їх методологічні результати слід звести до наступних висновків: 1) земельні ділянки потребують неупередженої оцінки при включенні їх до економічного обороту; 2) оскільки на основі нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення визначаються розміри земельних платежів, важливим є вчасне оновлення її показників; 3) одним із принципових аспектів дослідження є висновок про те, що державна політика повинна спрямовуватись на забезпечення раціонального та ефективного використання земель, що стає неможливим без впливу регуляторних механізмів держави на сферу використання земель. Це дало змогу визначити, що нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення є важливим інструментом регуляторної політики держави, який необхідно постійно удосконалювати.

Ключові слова: нормативна грошова оцінка, сільськогосподарські землі, раціональне землекористування, орендна плата, земельні відносини.

КОРОБСКАЯ А.А.

Нормативная денежная оценка земель как инструмент регуляторной политики в сфере использования земельных ресурсов

Предметом исследования является методологические аспекты исследования нормативной денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения – как инструмента регуляторной политики.

Целью исследования является определение содержания нормативной денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения.

Методы исследования. В работе использована совокупность научных методов и подходов, в том числе системный, исторический, логический, корреляционно-регрессионного анализа, что позволило обеспечить концептуальное единство исследования.

Результаты работы. В статье обоснована необходимость нормативной денежной оценки земель как инструмента государственной регуляторной политики в сфере использования земельных ресурсов.

Область применения результатов. Система наук из семейства области государственного регулирования, широкий круг методологических аспектов социально-экономических наук по проблемам обеспечения рационального использования земельных ресурсов.

Выводы. Основные итоги исследования, их методологические результаты следует свести к следующим выводам: 1) земельные участки требуют объективной оценки при включении их в экономический оборот; 2) поскольку на основе нормативной денежной оценки земель сельскохозяйственного назначения определяются размеры земельных платежей, важно своевременное обновление ее показателей; 3) одним из принципиальных аспектов исследования является вывод о том, что государственная политика должна направляться на обеспечение рационального и эффективного использования земель, становится невозможным без влияния регуляторных механизмов государства на сферу использования земель. Это позволило определить, что нормативная денежная оценка земель сельскохозяйственного назначения является важным инструментом регуляторной политики государства, необходимо постоянно совершенствовать.

Ключевые слова: нормативная денежная оценка, сельскохозяйственные земли, рациональное землепользование, арендная плата, земельные отношения.

KOROBKA A.O.

Normative monetary valuation of land as a tool of regulatory policy in the field of land use

The subject of the study is the methodological aspects of the study of normative monetary valuation of agricultural land – as an instrument of regulatory policy.

The purpose of the study is to determine the content of the normative monetary valuation of agricultural land.

Research methods. The work uses a set of scientific methods and approaches, including systematic, historical, logical, correlation–regression analysis, which allowed to ensure the conceptual unity of the research.

Results of the work. The article substantiates the necessity of normative monetary valuation of land as an instrument of state regulatory policy in the field of land use.

Application of results. The system of Sciences from the family of the field of state regulation, a wide range of methodological aspects of socio-economic sciences on the problems of ensuring the rational use of land resources.

Conclusions. The main results of the research, their methodological results should be reduced to the following conclusions: 1) land plots need an unbiased assessment when they are included in the economic turnover; 2) since the size of land payments is determined on the basis of the normative monetary valuation of agricultural land, timely updating of its indicators is important; 3) one of the principal aspects of the research is the conclusion that state policy should aim at ensuring rational and efficient use of land, which becomes impossible without the influence of state regulatory mechanisms on the use of land. This made it possible to determine that the normative monetary valuation of agricultural land is an important instrument of the state's regulatory policy, which needs to be continuously improved.

Key words: normative monetary estimation, agricultural land, rational land use, rent, land relations.

Постановка проблеми. Земельні ресурси кожної держави – це особливий природний ресурс, який потребує дбайливого ставлення та охорони. Тому державна політика повинна спрямовуватись на забезпечення їх раціонального та

ефективного використання, що стає неможливим без впливу регуляторних механізмів держави на сферу використання земель, особливо це стосується земель, які задіяні у сільському господарстві. Кожна земельна ділянка має свої

особливості: місцезнаходження, рельєф, ґрунти з різними властивостями, рівень родючості. Тому для того, щоб забезпечити раціональне використання земель, ефективно та екологічно безпечно ведення господарської діяльності, необхідним постає проведення вчасної оцінки сільськогосподарських земель.

Аналіз останніх досліджень і публікацій з проблеми. Дослідження питання нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення висвітлені у працях багатьох вітчизняних учених: В. Я. Месель–Веселяка [2,], О. Луців [3], О.С., А.Г. Мартина [6], А. М.Третьяка [12], М. М. Федорова [8, 10], Ходаківської О.В. [11] та ін.

Незважаючи на значну кількість наукових праць у яких висвітлено теоретико–основні засади та методичні підходи щодо нормативної грошової оцінки земель, нині залишається низка питань, які мають потребу у поглиблених наукових досліджень та удосконаленні існуючих методичних підходів нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення зумовлених змінами в національній економіці.

Мета статті полягає у висвітленні питання нормативної грошової оцінки земель в Україні та значенні регуляторної політики держави в цьому питанні на сучасному етапі.

Вклад основного матеріалу. Управління і регулювання питань, які стосуються землекористування повинні бути спрямованими на задоволення державних і суспільних потреб, забезпечення продовольчої безпеки країни, раціональне використання земель, захист навколишнього середовища. Належні механізми регулювання земельними ресурсами обумовлюють сталий розвиток аграрної сфери і сприяють формуванню конкурентоспроможної економіки держави.

Оскільки у дослідженні розглядається державне регулювання з позиції використання земельних ресурсів, необхідно наголосити, що державна політика в такому випадку повинна спрямовуватись на – ефективно використання сільськогосподарських земель для того, щоб мати змогу забезпечити населення нашої країни продовольством, а також запровадження землеохоронних заходів, а особливо тих, що направлені на збереження та відтворення родючості ґрунтів. Одним із основних завдань країни має бути створення найліпших умов, щоб поєднати правові напрями матеріальної зацікавленості саме раціонального землекористування та землеохоронних заходів власниками та суб'єктами господарської діяльності [7].

ристування та землеохоронних заходів власниками та суб'єктами господарської діяльності [7].

Вирішення завдань, які стосуються забезпечення раціонального використання та охорони земельних ресурсів в наш час стають все важливішими в системі державного регулювання та мають бути націлені на забезпечення раціонального землекористування, як одного з головних засобів виробництва, створення відповідних умов для поліпшення якісних властивостей ґрунтів, забезпечення зростання виробництва. Планування державного регулювання у сфері раціонального землекористування відбувається на основі: регулювання цін, регулювання податків, стимулювання суб'єктів, що займаються господарською діяльністю шляхом надання субсидій, дотацій, кредитів та страхування. Для попередження нераціонального землекористування та забезпечення виконання заходів по охороні земель в нашій країні використовується екологічна експертиза, екологічний моніторинг, екологічне страхування та екологічний аудит.

В системі державного регулювання щодо охорони земель використовуються такі засоби як стандартизація, нормування та відповідні правила використання земельних ресурсів. Потрібно звернути увагу на те, що основним засобом державного регулювання у сфері земельних відносин та вирішення питань стосовно раціонального землекористування є програмно–цільове планування, розробка та впровадження екологічних Державних цільових програм [3, 9].

Земля є основним і незамінним виробничим ресурсом у сільському господарстві, що займає особливе місце у суспільно–політичній та економічній діяльності соціуму. Специфіка землі, як засобу сільськогосподарського виробництва полягає у тому, що кожна земельна ділянка має властивий лише їй ґрунтовий покрив, певний рівень родючості, технологічні властивості, рельєф, межі та прив'язку до конкретної території. А тому, земельні ділянки різняться за ефективністю їх використання та дохідністю. Відповідно, при включенні земель до сільськогосподарського обороту постає необхідність проведення їх оцінки, що враховуватиме якісні властивості даної земельної ділянки, рівень її природної родючості, розмір диференціального рентного доходу окремої земельної ділянки тощо.

Необхідність розроблення й запровадження нормативної грошової оцінки земель на терито–

рії України виникла у 1995 році. Основною передумовою її уведення послужувало організація процесу регулювання економічної складової земельних відносин, під час паювання земель, визначенні розміру податку та оренди на земельні ділянки, обчислень тих втрат, які мають місце при сільськогосподарському і лісогосподарському виробництві. Крім того передбачалося, що вона відіграватиме роль економічного регулятора при здійсненні таких угод як отримання спадку, застави земель, даруванні, купівлі або продажу земель та прав оренди на них, визначенні цін, обрахунку у цілому обсязі вартості головних засобів виробництва, визначенні суми вкладів засновників та учасників до фонду агроформувань, господарських товариств тощо [8, с. 243; 10].

Вченими, було запропоновано наступний механізм проведення нормативної грошової оцінки земель, який включає наступні етапи:

1. Проведення обчислення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення нарізно за сільськогосподарськими та несільськогосподарськими угіддями на сільськогосподарських землях.

2. Підготовчі етапи. Нормативну грошову оцінку земельних ділянок визначати беручи за основу ті показники, що отримані під час бонітування ґрунтів

3. Побудова шкал нормативної грошової оцінки агропромислового групування ґрунтів сільськогосподарських угідь природно-сільськогосподарського району [12].

Агровиробниче групування ґрунтів було встановлено в Україні в роки великомасштабних обстежень ґрунтів, а саме у 1960-х роках. Дані агровиробничого групування ґрунтів відображаються на спеціальних ґрунтових картах, і в сучасних умовах таку інформацію повинен надавати Держгеокадастр та вона має бути загальнодоступна. Періодично досі зустрічаються земельні ділянки, на яких ґрунти не проходили даних обстежень. Цю проблему треба вирішувати так: або проводити обстеження ґрунтового покриву, яке в нас час є недешевим, або використовувати деякі «середні» показники. Для того, щоб розрахувати нормативну грошову оцінку агровиробничої групи ґрунтів сільськогосподарського угіддя використовують такі показники як бал бонітету агровиробничої групи ґрунтів, середній бал бонітету ґрунтів даного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району і за-

значений в методиці [1] норматив капіталізованого рентного доходу.

4. Дані, які необхідні для обчислення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення, і тих, що знаходяться під забудовами і подвір'ями беруться з Державного земельного кадастру, а саме – документи із землеустрою, кількісні та якісні параметри ґрунтів, дані бонітування ґрунтів, дані, що отримані під час економічної оцінки земель [2].

5. Нормативна грошова оцінка окремої земельної ділянки сільськогосподарського призначення, з листопада 2016 року визначається за такою формулою [1]:

$$Гзд = \sum(Pagr \times Гагр) + Пнсг \times Гнсг \quad (1)$$

де Гзд – нормативна грошова оцінка земельної ділянки сільськогосподарського призначення, гривень;

Гагр – нормативна грошова оцінка агровиробничої групи ґрунтів відповідного сільськогосподарського угіддя природно-сільськогосподарського району, гривень за гектар;

Пагр – площа агровиробничої групи ґрунтів сільськогосподарського угіддя, гектарів;

Пнсг – площа несільськогосподарських угідь (земель під господарськими шляхами і прогонами, полезахисними лісовими смугами та іншими захисними насадженнями, окрім тих, які віднесені до земель лісогосподарського призначення, земель під господарськими будівлями і дворами, земель під інфраструктурою оптових ринків сільськогосподарської продукції, земель тимчасової консервації тощо), гектарів;

Гнсг – норматив капіталізованого рентного доходу несільськогосподарських угідь на землях сільськогосподарського призначення, гривень за гектар.

6. Довідку про нормативну грошову оцінку земель дає територіальний орган Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру за місцем знаходження земельної ділянки у певний строк, який не повинен перевищувати трьох робочих днів з моменту отримання відповідної заяви.

Нормативна грошова оцінка земель населених пунктів визначається наступним чином [1]:

$$Цнм = \frac{B \times Hn}{Hк} \times Km1 \quad (2)$$

де Цн – нормативна грошова оцінка квадратного метра земельної ділянки (у гривнях);

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В – витрати на освоєння та облаштування території в розрахунку на квадратний метр (у гривнях);

Нп – норма прибутку (6%);

Нк – норма капіталізації (3%);

Кф – коефіцієнт, який характеризує функціональне використання земельної ділянки (під житлову та громадську забудову, для промисловості, транспорту тощо);

Км – коефіцієнт, який характеризує місцезональне розташування земельної ділянки.

Коефіцієнт, який характеризує місцезональне розташування земельної ділянки (Км), обчислюється так [5]:

$$K_m = K_{m1} \times K_{m2} \times K_{m3} \quad (3)$$

де Км1 – коефіцієнт, який характеризує регіональні фактори місцезонального розташування земельної ділянки, зокрема:

а) чисельність населення та адміністративний статус населеного пункту, його місце в системі розселення;

б) розміщення в межах населених пунктів, розташованих у приміських зонах великих міст;

в) розміщення в межах населених пунктів, що мають статус курортів.

Км2 – коефіцієнт, який характеризує зональні фактори місцезонального розташування земельної ділянки в межах населених пунктів, зокрема:

а) відстань до загальноміського центру населеного пункту, концентрованих місць праці, масового відпочинку населення;

б) розташування в ядрі центру великих і найбільших міст та інших населених пунктів, що мають особливо важливе історичне значення, в приморській смузі населених пунктів.

Км3 – коефіцієнт, який характеризує локальні фактори місцезонального розташування земельної ділянки за територіально-планувальними, інженерногеологічними, історико-культурними, природно-ландшафтними, санітарно-гігіє-

Нормативна оцінка земель с/г призначення

Область	Загальна кількість населених пунктів	Кількість населених пунктів, які потребують проведення нормативної оцінки
Вінницька	1504	1267
Волинська	1087	1013
Дніпропетровська	1501	1448
Донецька	1298	1179 (*495)
Житомирська	1668	436
Закарпатська	608	297
Запорізька	950	942
Івано-Франківська	804	455
Київська	1182	540
Кіровоградська	1030	721
Луганська	926	597 (*345)
Львівська	1928	394
Миколаївська	911	865
Одеська	1173	3
Полтавська	1841	1075
Рівненська	1026	322
Сумська	1490	923
Тернопільська	1058	251
Харківська	1751	1348
Херсонська	698	493
Хмельницька	1451	867
Черкаська	855	391
Чернівецька	417	255
Чернігівська	1510	794
	29722	17903

* показники по Донецькій та Луганській областях наведено з урахуванням населених пунктів, що входять до переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення

Джерело: складено за даними [5]

нічними умовами та рівнем облаштування території.

Нормативна грошова оцінка земельної ділянки виконується інженером-землевпорядником, який має відповідну освіту, та на основі отриманих даних готуються відповідні технічні документи з нормативної грошової оцінки. В цих документах вказуються відповідні обчислення та планово-картографічні матеріали, а також підсумки державної землевпорядної експертизи, яка проводиться Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру. Якщо висновок проведеної експертизи позитивний і отримані відповідні документи, їх необхідно затвердити в районній раді. І тільки після всіх цих процедур дані про оцінку земельних ділянок заносяться до Державного земельного кадастру і стають доступними для власників та користувачів земельними ділянками [3, 11].

В табл. 1 показані дані, стосовно кількості населених пунктів, землям яких необхідне оновлення нормативної грошової оцінки

Аналізуючи таблицю, можна зробити висновок, наскільки необхідна оцінка земель сільськогосподарського призначення. Бо як бачимо, у кожній області є певна кількість ділянок де потрібна оцінка. Найбільше такої оцінки потребують такі

області як Дніпропетровська, Харківська та Вінницька. Загалом кількість населених пунктів, які потребують оновлення нормативної оцінки досі – понад 60%.

Оскільки за даними нормативної грошової оцінки встановлюється орендна плата на землю, проаналізовано розмір орендної плати сільськогосподарських земель по регіонах України та деяких країн Європейського союзу у 2017 році (рис. 1).

Встановлено, що в Україні на 2017 рік середній розмір орендної плати за один гектар сільськогосподарських земель становив 1369 гривень (41 євро). Як можна побачити на малюнку – це найнижча орендна плата з представлених країн. Це негативно впливає на фінансове забезпечення орендодавців, оскільки орендодавці – це сільське населення, а це в свою чергу свідчить, що власники наділів не отримують належний прибуток, і як наслідок не мають фінансового забезпечення купувати нове обладнання, техніку, здобувати відповідну освіту, та забезпечувати себе як особистість. Це говорить про те, що в Україні продовжується дія мораторію на продаж сільськогосподарських земель, а це означає, що становлення ринку земель не дійшло до завершального етапу.

Питання зняття мораторію може мати як позитивні так і негативні наслідки. З позитивних не-

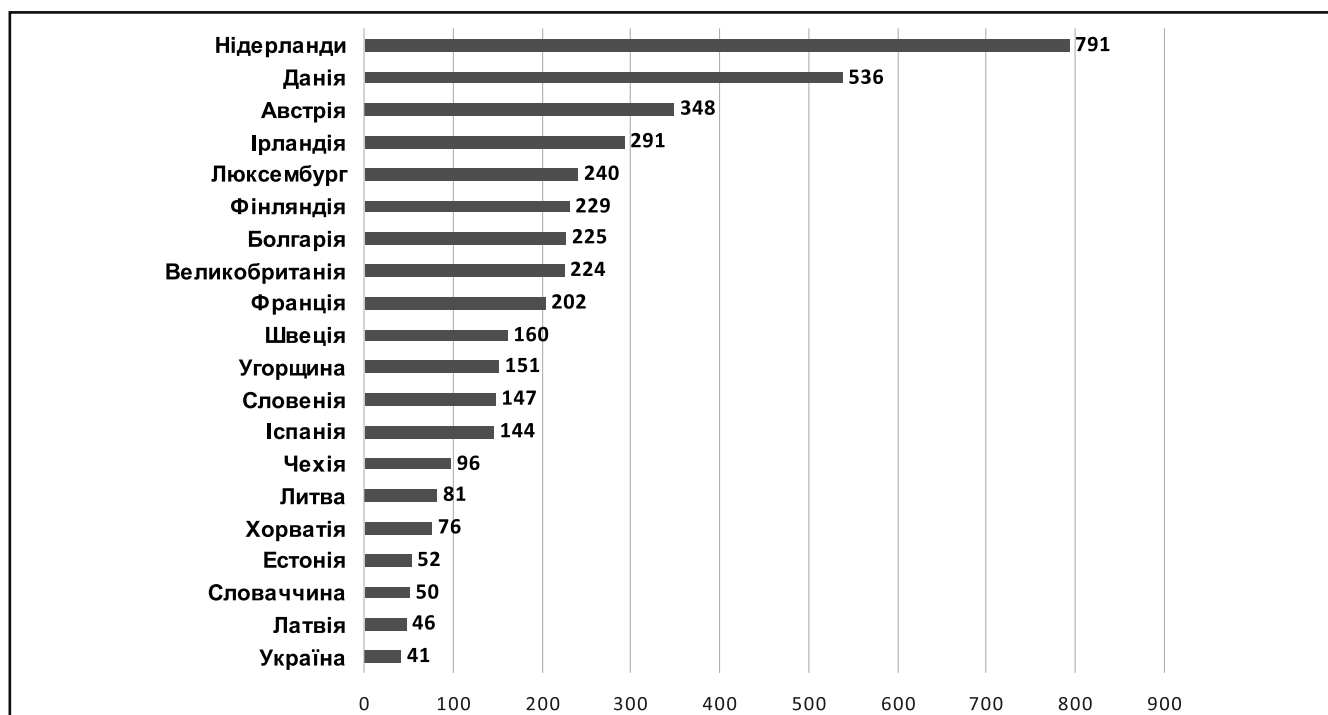

Рисунок 1. Середній розмір плати за оренду землі сільськогосподарського призначення в деяких країнах Євросоюзу та України, євро/га

Джерело: складено на основі [13]

ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕЙ ТА ВИДІВ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

обхідно виокремити такі як: наслідком запровадження ринку землі буде розвиток сільського господарства, оскільки земля перейде до власників з більшими можливостями, а також розвиток ринку землі слугуватиме отриманню виробниками сільськогосподарської продукції дуже необхідних їм коштів внаслідок застави земель. Такі наслідки зняття мораторію як масове скуповування земель у сільського населення за досить низькими цінами, відсутність відповідного законодавчого забезпечення, не завершеність інвентаризації земель, тощо можна віднести до негативних.

А отже, якщо мораторій в Україні буде знято, це може загрожувати скуповуванню землі великотварними підприємствами, наприклад агрохолдингами, які мають ряд негативних наслідків своєї діяльності, а саме – надмірну капіталізацію земельних банків агрохолдингів, наслідками якої може бути:

- мешканці сіл не зможуть контролювати сільськогосподарські землі із високим рівнем родючості;
- збільшення кількості безробітних селян через зменшення виробництва продукції, яка потребує великих затрат праці, застосування вузькопрофільної сільськогосподарської техніки;
- порушення екологозберігаючих технологій агропромислового виробництва та умов, які стосуються відновлення лісосмуг, що призводить до поширення ерозійних процесів у ґрунтах, негативно впливає на структуру орних земель, а та-

кож знижує природо–ресурсний потенціал сільськогосподарських земель;

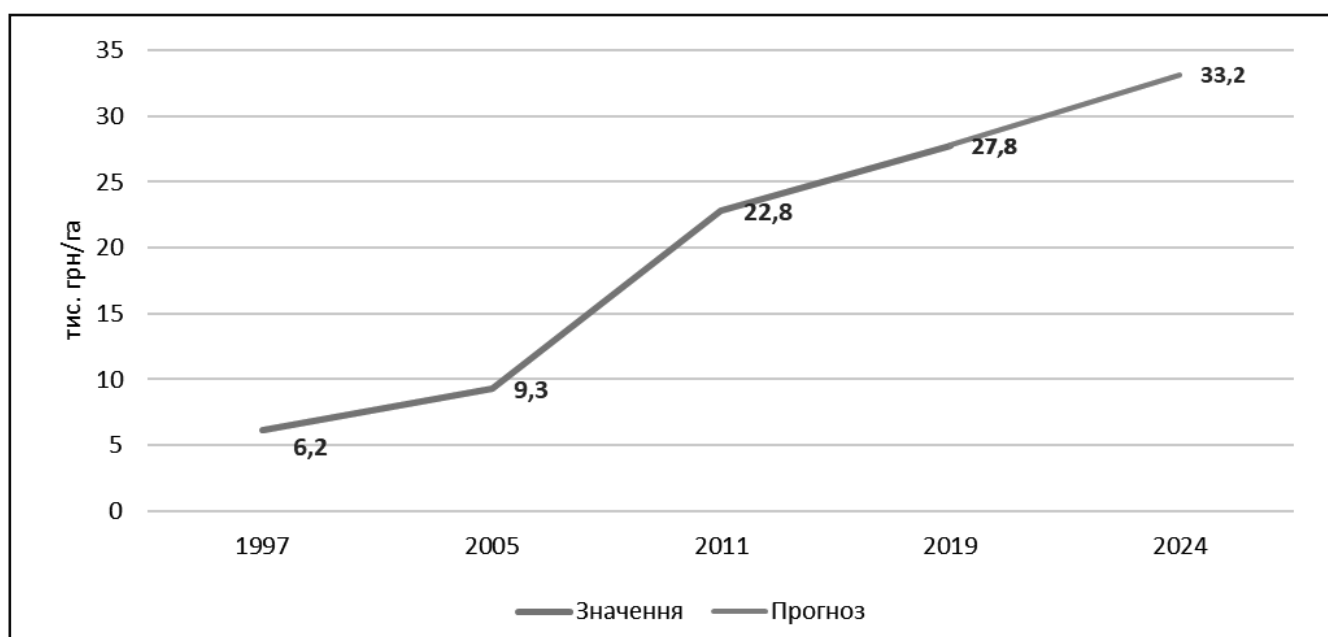
- припинення розвитку тваринницької галузі що в свою чергу означає використання у великій кількості мінеральних добрив замість органічних і як наслідок – до ґрунтового середовища надходять речовини, що забруднюють оточуюче середовище;
- застосування отрутохімкатів та пестицидів, які мають негативний вплив на навколишнє середовище;

– ігнорування системи сівозмін, меліораційних заходів, що призводить до поширення деградаційних процесів, які з часом призведуть до того, що земельні ділянки не зможуть використовуватись за основним цільовим призначенням, а це в свою чергу загрожує продовольчій безпеці країни;

- безконтрольне використання Генетично Модифікованих Організмів у виробництві аграрної продукції, яке викликає занепокоєння та потребує спеціальних досліджень у сфері їх можливого впливу на оточуюче середовище і людей;

– зайняття монопольного становища на ринку та встановлення цін на основні продукти харчування, що теж становить загрозу продовольчій безпеці країни [4, с. 187–194].

Проте висвітлення питання зняття мораторію на купівлю–продаж та становлення ринку земель в Україні потребує додаткового дослідження та подальшого висвітлення у наступних працях.

Рисунки 2. Прогнозування нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення

Джерело: побудовано на основі [5]

Досліджуючи питання нормативної грошової оцінки земель було встановлено, що протягом 2018 року було здійснено загальнонаціональну (всеукраїнську) нормативну грошову оцінку земель сільськогосподарського призначення поза межами населених пунктів у відповідності до постанови Уряду від 7 лютого 2018 р. №105, яка вступила в дію з 1 січня 2019 року.

Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру оголосила, що з початку 2019 року не потрібно розробляти технічну документацію з нормативно грошової оцінки по окремим ділянкам сільськогосподарського призначення, метою яких було встановлення орендної плати, податку на землю, державного мита та земельних платежів.

Інформація, яка стосується загальнонаціональної нормативної грошової оцінки сільськогосподарських земель знаходиться в спеціальній системі та створено точну копію, яка дає можливість розрахувати он-лайн нормативну грошову оцінку земель, які пройшли реєстрацію у Державному земельному кадастрі.

Через те, що нормативна грошова оцінка земель має досить вагоме значення, було проаналізовано, на скільки можуть змінюватись її значення на протязі років (рис. 2)

Деякі вітчизняні науковці мають думку, що результатом проведення оцінювання згідно оновленої методики, яка була затверджена у 2016 році, буде зміна показників нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення таким чином: знизиться ціна на рілля з 30,9 до 27,5 тис. грн, багаторічних насаджень — з 59,3 до 52,8 тис. грн, сіножатей — з 7,3 до 6,5 тис. грн, пасовищ — з 5,7 до 5,1 тис. грн за 1 гектар. Відповідно відбудеться зміна і розмірів податкових та орендних платежів [6].

Проте, як показано на графіку, все ж таки з роками спостерігається підвищення середніх показників нормативної грошової оцінки земель. І все ж маємо надію, що удосконалення діючих методів даної оцінки дозволять спростити методику оцінки земель, що дозволить впорядкувати процес грошової оцінки і забезпечити комплексну оцінку сільськогосподарських земель.

Висновки

Розвиток земельних відносин дає можливість покращити соціальні, економічні та екологічні умо-

ви життя та виробництва. Утворюються нові і зникають теперішні суб'єкти господарювання, все більше укладається договорів купівлі або продажу, договорів дарування, оренди земельних ділянок, постає необхідним створення системи застави земель, відбувається процес становлення ринку земель. А отже, грошова оцінка земельних ділянок повинна виконуватись на сучасній інформаційній основі, яку необхідно постійно удосконалювати.

Необхідне постійне удосконалення оцінки земельних ресурсів, оскільки оцінка земель, як інструмент регуляторної політики, сприяє раціональному використанню земельних ресурсів, їх охороні, забезпеченні екологічно безпечного землекористування, збереженню та відновленню природної родючості ґрунтів. А це в свою чергу забезпечить розвиток земельних відносин, становлення та розвиток ринку землі в цілому та задоволення державних потреб та потреб населення.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Методики нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 лист. 2016 р [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/831-2016>
2. Месель-Веселяк В.Я Нові методичні підходи щодо удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення / В.Я. Месель-Веселяк, М.М. Федоров // Економіка АПК. – 2016. – № 2. – С. 22.
3. Луців О. Оцінка вартості природних ресурсів територіальних економічних систем України / Економіка природокористування і охорони довкілля. Збірник наукових праць ДУ ІЕПСР НАН України. – 2014. – С. 37–41.
4. Попрозман Н.В. Формування стратегії економічного розвитку агропромислового Виробництва [монографія] / Н.В. Попрозман. К.: ННЦ «ІАЕ», 2015. – 300 с.
5. Офіційний сайт Державної служби України з питань геодезії, картографія та кадастру Режим доступу: <http://land.gov.ua/info/zemelnyi-fond-ukrainy-stanom-na-1-sichnia-2016-roku-ta-dynamika-i-oho-zmin-u-porivnianni-z-danymy-na-1-sichnia-2015-roku/>
6. Мартин А.Г. Актуалізація показників нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення / А.Г. Мартин // Землепорядний вісник. – 2011. – № 6. – С. 32–38.
7. Poprozman, N.V. (2016), Fundamentals of information support of agricultural entrepreneurship, Ekonomika APK, 2016, vol. 9, pp. 62 – 67.

8. Порядок грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів / М.М. Федоров, В. Я. Месель–Веселяк, В. С. Губарев та ін. // Наказ Держкомзему України, Держкоммістобудування Мінсільгоспроду та Української академії аграрних наук від 27. 11. 1995 р. №76/230/325/150. Земельне законодавство України // Урожай. – 2002. – Кн. 2. – 672 с.

9. Попрозман Н. В. Методологічні засади формування стратегії розвитку агропромислового виробництва на основі системного аналізу / Н. В. Попрозман // Економіка АПК. – 2015. – № 4. – С. 35–40.

10. Федоров М.М. Нові методичні підходи щодо удосконалення нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення / М.М. Федоров // Методичне забезпеч. нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення: мат. круг. столу, 11 листоп. 2015 р. – К.: НААН України, 2015. – С. 10–16.

11. Ходаківська О.В. Нормативна грошова оцінка земель сільськогосподарського призначення: рентоутворюючі чинники / О.В. Ходаківська, І.В. Юрченко // Землевпорядний вісник. – 2017. – № 7. – С. 14–18.

12. Удосконалення методики оцінки земель сільськогосподарського призначення в Україні / А. М. Третяк, В. М. Третяк, Н. А. Третяк, О. Ф. Ковалишин // Економіст. – 2016. – №5. – С. 38–40.

13. Стратегія удосконалення механізму управління в сфері використання та охорони земель сільськогосподарського призначення державної власності та розпорядження ними/Постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 р. № 413 Київ. <http://zakonO.rada.gov.ua/laws/show/413-2017-%DO%BF>

References

1. Pro zatverdzhennya Metody`ky` normaty`vnoyi groshovoyi ocinky` zemel` sil`s`kogospodars`kogo pry`znachennya: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny` vid 16 ly`st. 2016 r [On the approval of normative monetary estimation of agricultural

2. Mesel`–Veselyak, V.Ya., Fedorov, M.M. (2016). Novi metody`chni pidxody` shhodo udoskonalennya normaty`vnoyi groshovoyi ocinky` zemel` sil`s`kogospodars`kogopry`znachennya [New methodical approaches in relation to the improvement of normative money estimation of agricultural lands]. Economy AIC, 2, 22. land methodology: Decree of the Cabinet Of Ministers Of Ukraine from Nov., 16, 2016]. Available: <http://zakonO.rada.gov.ua/laws/show/831-2016>

3. Lutsiv, O.V. (2014), «Estimation of the cost of natural resources of the territorial economic systems of

Ukraine», Environmental economics and environmental protection. Collection of scientific works of the State University of Iepiril of the National Academy of Sciences of Ukraine, pp. 37–41.

4. Poprozman, N.V. (2015), «Formation of the strategy of economic development of agro–industrial production», NSC «IAE», Kyiv, Ukraine.

5. The State Service of Ukraine for Geodesy, Cartography and Cadastre, available at: <http://land.gov.ua/info/zemelnyi-fond-ukrainy-stanom-na-1-sichnia-2016-roku-ta-dynamika-ioho-zmin-u-porivnianni-z-danymy-na-1-sichnia-2015-roku/>

6. Marty`n, A.G. (2011) Aktualizaciya pokazny`kiv normaty`vnoyi groshovoyi ocinky` zemel` sil`s`kogospodars`kogopry`znachennya [Actualization of normative monetary estimation indexes of agricultural lands]. Land use Bulletin, 6, 32–38.

7. Poprozman, N.V. (2016), Fundamentals of information support of agricultural entrepreneurship, Ekonomika APK, 2016, vol. 9, pp. 62 – 67.

8. Fedorov, M.M. Mesel`–Veselyak, V. Ya. and Gubarev, V. S. (2002), «Procedure of monetary valuation of agricultural land and settlements» Order of the State Committee for Land Resources of Ukraine, State Committee for the Construction of the Ministry of Agriculture and the Ukrainian Academy of Agrarian Sciences of 27.11.1995 №76/230/325/150», Land legislation of Ukraine, vol.2, Harvest, Kyiv, Ukraine.

9. Poprozman, N.V. (2015), «Methodological principles of forming a strategy for the development of agro–industrial production on the basis of system analysis», Ekonomika APK, vol. 4, pp. 35–40, [Online], available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/E_apk_2015_4_7

10. Fedorov, M.M. (2015), «New methodical approaches to improving the normative monetary valuation of agricultural land», Metodychne zabezpech. normatyvnoi hroshovoi otsinky zemel' sil's'kohospodars'koho pryznachennia: mat. kruh. stolu [Methodical Provider. normative monetary valuation of agricultural land: mat. circle.Table], Kyiv, Ukraine, NAAS, November 11, pp. 10–16.

11. Khodakivska, O.V.; Yurchenko, I.V. (2017), «Normative monetary valuation of agricultural land: rentforming factors», Land Management Bulletin, Vol. 7, pp. 14–18.

12. Tretyak, A.M. Tretyak, V.M. Tretyak, N.A. and Kovalishin, O. F. (2016), «Improving the methodology of agricultural land valuation in Ukraine», Economist, vol. 5, pp. 38–40.

13. Cabinet of Ministers of Ukraine (2017), Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «Strategy for improvement of the management mechanism in the field of

use and protection of agricultural land of state ownership and their disposal», [Online], available at: <http://zakonO.rada.gov.ua/laws/show/413-2017-%DO%BF>

Дані про автора

Коробська Альона Олександрівна,
здобувач кафедри інформаційних систем,
Національний університет біоресурсів і природоко-
ристування України,
e-mail: alena_korobska@ukr.net

Данные об авторе

Коробская Алена Александровна,
соискатель кафедры информационных систем
Национальный университет биоресурсов и природо-
допользования Украины
e-mail: alena_korobska@ukr.net

Data about the author

Alona Korobska,
Postgraduate student of the Department of
Information Systems, National University of Life and
Environmental Sciences of Ukraine, postgraduate
e-mail: alena_korobska@ukr.net

УДК 339.9:336.7:347.7(477)

DOI: 10.5281/zenodo.2581221

МОЛНАР О.С.,
ПЕТРИК В.В.,
МОНЯК Р.В.

Ефективність застосування інтернет-технологій в діяльності українських туристичних підприємств

Предметом дослідження є ефективність застосування інтернет-технологій в діяльності українських туристичних підприємств.

Метою дослідження є підвищення ефективності застосування інтернет-технологій в туристичній діяльності.

Методи дослідження. У роботі використані діалектичний метод наукового пізнання, метод аналізу і синтезу, порівняльний метод, метод узагальнення даних.

Результати роботи. У статті виділено три основні функції, які виконують сучасні інформаційні та інтернет-технології діяльності туристичних підприємств, а саме: функцію забезпечення інформацією, функцію реклами та просування туристичного продукту, функцію логістики та продажу туристичних послуг. Визначені основні способи реалізації логістичних та збутових функцій туристичних підприємств. Виявлені ключові недоліки в організації управління інтернет-комунікаціями туристичних підприємств.

Висновки. Результатами проведеного дослідження стали наступні висновки: виявлення основних функціональних сфер застосування інтернет-технологій для організації комунікаційного процесу туристичних підприємств; окреслено ключові недоліки в організації управління інтернет-комунікаціями туристичних підприємств.

Ключові слова: інтернет-технології, туристичні підприємства, маркетинг, інформація, реклама, логістика, комунікаційна стратегія, ринок.

МОЛНАР А.С.,
ПЕТРИК В.В.,
МОНЯК Р.В.

Эффективность применения интернет-технологий в деятельности украинских туристических компаний

Предметом исследования является эффективность применения интернет-технологий в деятельности украинских туристических компаний.

Целью исследования является повышение эффективности применения интернет-технологий в туристической деятельности.

Методы исследования. В работе использованы диалектический метод научного познания, метод анализа и синтеза, сравнительный метод, метод обобщения данных.